

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 13.000

Letna inozemstvo . . . » 18.000

Letna inozemstvo, USA dol. 25

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXII. - Štev. 45 (1628)

Gorica - četrtek 13. novembra 1980 - Trst

Posamezna številka lir 300

Neko razmišljanje

V pretekli številki Katoliškega glasa sem bral članek, ki ga je Spectator napisal ob bližnjem deželni kongresu Slovenske skupnosti. To mi je vzbudilo vrsto misli o naši slovenski zamejski politični stvarnosti.

Predvsem to, da smo Slovenci v Italiji (poleg Korošcev) edini Slovani, ki živimo v svobodni demokraciji. Po neki usodi, ki so nam jo skovali bolj drugi kot mi sami, smo se znašli v italijanski republiki, ki ji moramo priznati, da je do sedaj ohranila demokracije svobode in da jih lahko uživajo vsi državljani, tudi pripadniki narodnih manjšin. Kot avtohtono prebivalstvo živimo na svojih domačih tleh; nismo ne emigranti ne zdomci. Ali se zavedamo te edinstvene usode, dočim vsi ostali Slovani do Uralov in prek njih živijo pod bolj ali manj izrazitimi diktaturami?

NE ŽIVIMO V IDEALNI DRUŽBI

Dejstvo, da živimo v demokraciji družbi, pa ne pomeni, da živimo v idealni družbi. Vse prej kot to. Italijanska družba je polna nasprotij na vseh področjih življenja. To se kaže tudi v odnosih do narodnih manjšin. Republika nima enakih meril do vseh svojih državljanov drugih jezikov. Zato drugače postopa z Nemci na Južnem Tirolskem, drugače s prebivalci Doline Aosta, drugače z nami Slovenci. Saj je znano, da nas hočejo ločiti v tri podskupine, na tržaške, goriške in videmske Slovence.

Poleg tega imajo različne stranke različne odnose oz. različno politiko do nas. Tukaj so mislovi, kot ostanki nekdanje fašistične stranke, ki bi radi čimprej dokončali delo narodne asimilacije, ki jo je Mussolini pustil nedokončano. Potem so na politični pozornosti še stranke tako imenovanega ustavnega loka. Vse te stranke sicer trdijo, da republika ščiti narodne manjšine, v resnici pa si vse želijo, da bi se mi vsi čimprej potujčili. Govorijo sicer, da so etnične manjšine bogastvo za deželo, da so most med narodi, v resnici pa bi to bogastvo radi čim hitreje zapravili in ta most čimprej podrl.

TAKTIKA PCI DO SLOVENCEV

To je po mojem gledanju tiha želja vseh italijanskih strank, tudi komunistične partije. Ta sicer razglša, da se bori za pravice slovenske narodne skupnosti. Toda to je le njena politična taktika, saj se partija načeloma vedno stavi na stran zatiranih, v našem primeru na stran slovenske manjšine. Sedaj je partija posebno glasna v Beneški Sloveniji, kjer skupaj s Slovensko kulturno gospodarsko zvezo vodi zelo krepko politiko in deloma tudi učinkovito delo za pravice beneških Slovencev tako na gospodarskem kot na kulturnem področju.

Vendar zelo dvomim v iskrenost partijskih prizadevanj, ker nas izkušnja uči, kako je pri partiji vse podrejeno boju za oblast in da kultura in s tem tudi narodnost ni zanjo neka samostojna vrednota, temveč le nadgradnja trenutnih gospodarskih razmer.

Zato vemo, kako je nastala nepopravljiva kriza za našo narodno skupnost ob sporu med Jugoslavijo in Kominformom leta 1948. Kako so takrat premnogi slovenski partijci čez noč postali znova Italijani, ki so svoje otroke prepisali v italijansko šolo. Nekaj podobnega se je zgodilo deset let kasneje, ko so filojugoslovanski levčarji razpustili svojo politično samostojno stranko in se na ukaz iz Ljubljane prepisali v italijanske levčarske stranke. Sličen zgled nezanesljive partijske politike do Slovencev tudi iz poznejših časov ne manjka.

Vendar se nikar čuditi takšni politiki, saj gre le za doslednost marksizmu-leninizmu.

V takšni politični družbi torej živimo Slovenci v Italiji. Uživamo demokracije svobode, a istočasno tudi hude pritiske z vseh strani, ki ogrožajo našo narodno istovetnost, naš obstoj kot narodne skupnosti. Na nas je izbira, kako bomo vsemu temu kljubovali.

SAMOSTOJNA SLOVENSKA DEMOKRATIČNA STRANKA

Brez dvoma, da samo kulturno in versko življenje ni dovolj, da se neka etnična skupnost ohrani in razvija. To so spoznali nekateri slovenski politiki že leta 1948, ko so osnovali samostojno politično organizacijo Slovensko demokratsko zvezo, kot koalicijsko dveh političnih grupacij, krščansko socialne in slovensko demokratske skupnosti.

Dvajset let je SDZ nastopala kot samostojna slovenska stranka na volitvah, vendar ni imela značaja prave stranke. Polagoma je postala očitno, da brez prave stranke s potrebnimi organi in članstvom ne bo šlo. Zato so ustanovili Slovensko skupnost kot stranko, ki naj povezuje demokracijo čuteče Slovence v deželi Furlaniji-Juljski krajini.

Z ustanovitvijo SDZ prej in sedaj s Slovensko skupnostjo smo Slovenci v Italiji izpričali dvojce:

1. Da nam jezik in narodnost nista le neka nadgradnja določenega gospodarskega sistema, temveč samostojni vrednoti, ki bogatita človeka in njegovo osebnost.
2. Da hočemo politični in ideološki pluralizem in s tem politično svobodo proti slehernim diktaturam katere koli barve in programa.

V SKLADU Z NAUKOM CERKVE

Slovenski laiki, ki so s svojim političnim nastopom in samostojno stranko izpričali takšno prepričanje, zaslužijo vso našo podporo. Saj je njihov nastop v skladu z naukom Cerkve, ki je na zadnjem koncilu izpovedala tudi naslednja načela: »Naloga javne oblasti je, da zagotovi ugodne pogoje in sredstva za napredek kulturnega življenja pri vseh, tudi pri narodnih manjšinah.« Seveda se morajo tudi manjšine same brigati za to. To je ravno prvenstvena naloga samostojne slovenske politične stranke.

Potem koncil ugotavlja, da je danes državna oblast zaradi zamotanih razmer našega časa primorana, da posega v socialne, gospodarske in kulturne zadeve, da bi ustvarila kar najbolj ugodne pogoje, ki naj bi pomagali državljanom in združenjem v svobodi učinkoviteje uresničevati celotni blagor človeka. Nečloveško pa je, pravi koncil, če državna oblast zapade v totalitarne ali »diktatorske oblike, ki kršijo pravice oseb in združenj« (GS 75).

Boj za ideološki in politični pluralizem proti totalitarnim stremiljenjem je zato pravica in dolžnost vsakega demokrata, tudi slovenskega. Naših slovenskih demokratov morda še bolj, saj so edini v celem slovanskem svetu, ki imajo to možnost. Naj se zato Slovenska skupnost na svojem kongresu še bolj zave te svoje naloge in edinstvenega položaja, ki ga ima.

K. H.

Amerikaje presenetila ves svet

Zadnje ameriške volitve so pokazale, da ni dovolj, če razna poizvedovanja in sredstva javnega obveščanja nekako pripravljajo izid nekega glasovanja. Že od časa, ko je bil bivši kalifornijski guverner R. Reagan izvoljen za predsedniškega kandidata republikanske stranke, pa tudi že prej, je bilo svetovno mnenje proti Reaganu.

Razlogov je bilo več: da je zastopnik ameriškega kapitala in njegovo orodje, da je preveč na desno usmerjen, da ima nazadnjaške ideje, da pravzaprav ne ve, kaj hoče, da bo svet potisnil v novo svetovno vojno. Dejansko pa se je ves tisti svet, ki gleda skozi levičarska očala in se razglša za naprednega, ustrašil njegovega izrazitega protikomunističnega razpoloženja in njegove odločenosti, da se s Sovjetsko zvezo razgovarja z močno roko.

Ni čuda, da je bil zunanji svet bolj ali manj za Carterja, čeprav se je v štirih letih vladanja izkazal za slabotnega predsednika, neodločenega v kritičnih trenutkih in nedoslednega v svojih obljubah. Morda je marsikomu tak predsednik prihajal prav. Zato je bilo presenečenje in če hočete, razočaranje, tem večje, ko je ameriški volivec postavil na glavo vsa predvidevanja. Ali se je res zmotil ves narod? Predsednik italijanskega senata Fanfani je v intervjuju za list »Il Messaggero« takole izjavil: »Reaganova zmaga nas uči tri stvari:

1. v deželi s sigurno demokracijo in razvito državljansko zavestjo nobena publicistična kampanja in nobena vrsta propagande ne zmore prepričati, da bi ljudje, resnično svobodni, ne prevrgli neutemeljenih predvidevanj in neiskrenih poizvedovanj;
2. naj se politiki in preiskovalci javnega mnenja — spomnimo se le v Italiji na izid referenduma o finansiranju strank, na uspeh Liste za Trst, na nastop 40.000 delavcev zoper samovoljo sindikatov v Turinu — že enkrat naučijo ne podcenjevati tihih državljanov katere koli države, ki morejo kot svobodni ljudje s svojim glasovanjem presenetiti stranke, kandidate in vlade ter postaviti na laž napačne račune in neutemeljene nade;
3. velikega pomena je to, da je ljudstvo najbolj pomembne države na svetu 4. novembra letos dalo Reaganu nad vsa pričakovanja najbolj široko podporo, tako da bo novi predsednik takoj od začetka lahko užival veliko avtoriteto doma in po svetu.«

Te tri lekcije bodo po mnenju Fanfani pripomogle, da bodo iskreni demokrati prejeli novih pobud, da cenijo in ne dvomijo nad koristnostjo nekega sistema, ki je brez dvoma občutljiv in težaven, pa ga do sedaj noben drug sistem še ni prekosil.

Dokončni rezultati ameriških volitev so sledeči: Reagan je prejel 43.201.220 glasov ali 51 %. Zmagal je v 44 zveznih državah in si zagotovil 489 velikih volivcev.

COLOMBO V MOSKVI

Italijanski zunanji minister Emilio Colombo je opravil v Moskvi zelo pomemben obisk. S sovjetskimi zunanjim ministrom se je kar šest ur razgovarjal o perečih zadevah, zlasti o konferenci v Madridu. Govoril je ne le v svojem imenu, temveč tudi v imenu vseh ostalih devetih držav Evropske gospodarske skupnosti, pa tudi v imenu Jugoslavije, Avstrije, Švedske in Kanade. Sovjetskemu sobesedniku je dal jasno vedeti, da je mir v svetu celosten in nedeljiv, zato ni mogoče biti brezbrizhen glede tega, kar se dogaja izven Evrope kot v Aziji, Afriki, Srednjem vzhodu. Popuščanje napetosti zavisi v mnogočem od Sovjetske zveze. Gromiko je na to odvrnil, da so ZDA tiste, ki povzročajo napetost in mednarodne spopade. Tudi glede Afganistana je bil Gromiko neuklonljiv. Sovjetske čete bodo odšle od tam, ko bo prenehalo vmešavanje s strani Irana in Pakistana. Na Gromikovo trditev, da ima vsaka država svoje zakone, ki so se jih podpisnice helsinške listine obvezale spo-

štovati, je Colombo odvrnil, da so nad temi zakoni osnovni zakoni, ki imajo univerzalno vrednost.

Žalostne številke

Urad za statistiko ISTAT je objavil, da je bilo lani v Italiji izvršenih okrog 188.000 prostovoljnih splavov. To pomeni, da je bilo na vsakih tisoč rojenih otrok okrog 280 splavov (28 %). V tem prednjači severna Italija, kjer je bilo trikrat več splavov kot na jugu države. Največ žensk je prekinilo nosečnost v bolnišnicah v Lombardiji (31.230), najmanj pa v Kalabriji.

Tri dni se je mudil v Jugoslaviji na uradnem obisku predsednik grške republike Konstantin Karamanlis. Kot običajno se je govorilo o mednarodnem položaju, ki da se je poslabšal, o sestanku v Madridu, ki naj bi prispeval k popuščanju napetosti v Evropi ter o pospeševanju dvostranskih gospodarskih stikov.

Za Carterja je glasovalo 34.913.323 volivcev ali 41 odstotkov. Zmagal je le v 6 državah in v washingtonskem okrožju. Zagotovil si je komaj 49 velikih volivcev. Carterju so hrbet obrnili tudi tisti, ki so do sedaj strnjeno glasovali za demokratskega kandidata: katoličani, judje, člani raznih narodnosti, delavci. Ostali so mu zvesti edinole črnici, pa še ti ne vsi.

Tretji predsedniški kandidat Anderson je prejel 5.581.379 glasov ali 7 %. S svojim nastopom je bolj oškodoval Carterja kot Reagan. Zmagal ni v noveni državi.

Po letu 1932 so republikanci dosegli s 53 predstavnikov večino v senatu (vseh senatorjev je sto). Pred volitvami so jih imeli komaj 41, demokrati pa 59. Senat je v ZDA politično pomembnejši kot pa poslanska zbornica. Velike in dokončne odločitve se sprejemajo v njem.

V poslanski zbornici so sicer demokrati ohranili večino, vendar so izgubili 30 sedežev. Od 273 so padli na 243, republikanci pa zrasli od 159 na 191.

Od trinajstih guvernerjev v zveznih državah, ki jim je zapadel mandat, so jih republikanci osvojili sedem.

Sedaj, ko se je poleglo prvo presenečenje oz. osuplost nad odločitvijo ameriških volivcev, se pričinja čas, ko se bo moral svet sprijazniti z novim človekom v Beli hiši. Eno je gotovo: tudi Reagan se bo moral marsičemu prilagoditi in marsikatero stališče omiliti. Toda z novimi pogledi bo gotovo pripomogel k drugačnemu vodenju domače in svetovne politike kot jo je vodil poraženi Carter.

Papež bo obiskal Zahodno Nemčijo

10. avgusta letos je sv. oče v splošni občini napovedal svoje potovanje v Zah. Nemčijo. Dejal je: »Nameravam obiskati mesta Köln, Bonn, Osnabrück, Mainz, Fulda, Marijino svetišče Altöttingen in München na Bavarskem. S svojim apostolskim potovanjem želim ustreči vabilu konference nemških škofov in civilnih oblasti. Čeprav bom mogel obiskati le nekaj važnih krajev, želim s tem obiskom počastiti ves nemški narod, tako tesno povezan z zgodovino Cerkve in ukoreninjen v krščanski tradiciji. Želim tamkajšnje brate in sestre potrditi v njihovi veri, njihove pastirje pa skupaj z verniki opogumiti v njihovi pokoncilski vnemi ter velikodušni solidarnosti in pomoči v korist Cerkva po svetu, ki so potrebne pomoči.«

To napovedano potovanje bo sv. oče začel 15. novembra in ga končal 19. t. m. Za zunanji povod mu bo služila 700-letnica smrti sv. Alberta Velikega, cerkvenega učitelja, ki je 15. novembra 1280 umrl v Kölnu.

Zahodna Nemčija, danes ena najbolj bogatih držav na svetu, ki se duši v potrošništvu, je dežela Martina Lutra, ki se je v začetku 16. stoletja uprl papeški oblasti v Rimu in sprožil veliki zahodni razkol. Dances je v ZR Nemčiji 49 % evangeličanov, katoličanov pa 44 %, tj. 27 milijonov. Razdeljeni so na 22 škofij, ki štejejo 11.763 župnij. Duhovnikov je 23.000, redovnih sester 65.000. Obstaja 20 velikih in 30 malih semenišč. Bogoslovcev je trenutno 9.100. Velik ponos nemških katoličanov so katoliške šole: 220 osnovnih s 37.000 gojenci ter 782 srednjih z 235.000 dijaki. Univerzitetne ustanove imajo 8.000 slušateljev. Izhajata dva katoliška dnevnika, 30 tednikov in 39 mesečnikov.

Po zadnji vojni so nemški katoličani zelo veliko darovali za potrebe Tretjega sveta. Najstarejša ustanova je »Misereor« (22 let življenja). V letu 1979 je zbrala 220 milijonov mark. Druga je »Adveniat«, ki je nastala leta 1961 in podpira Cerkev v Latinski Ameriki. Do sedaj je nabrala z božično »desetino« 546 milijard lir. Tretja je »Misio«, ki od leta 1972 zbira denar za misijske potrebe in je lani razdelila 96 milijard lir.

Problem nemškega katolicizma je prav v tem, da živi vero v državi blagostanja. Za

III. deželni kongres SSK v soboto v Gorici

Kot že javljeno, bo tretji deželni kongres Slovenske skupnosti v soboto 15. novembra v Gorici. Dela bodo začela ob desetih dopoldne za posamezne komisije (globalna zaščita, javna občila, kultura, mladina in šola ter za krajevne uprave) v goriškem Auditoriju. Uradni del kongresa bo ob 16. uri popoldne v Auditoriju. Na dnevnem redu je umestitev predsedstva, pozdrav predsednika, poročilo političnega tajnika, razprava ter volitve novih deželnih organov. Vmes bodo sledili pozdravi gostov in oblasti.

Drugi dan v nedeljo 16. novembra ob 16. uri bo na Plešivem (pri Gradniku) družabni popoldan, kjer bodo tudi podelili odličja zaslužnim slovenskim javnim delavcem.

Kongres je zelo pomemben, saj bo začetel nadaljnje smernice za vso deželno politiko Slovenske skupnosti.

Odgovor italijanske škofovske konference

Na nedavne kritike tajnika socialistične stranke Craxija, da sedanji papež ne pozna italijanskih razmer, je predsedstvo italijanske škofovske konference takole odgovorilo: »Brez dvoma ima sv. oče pri izvrševanju svojih pravic in dolžnosti pravico, da brani evangelijske resnice in življenje vsakega človeka, na vsakem kontinentu in katere koli narodnosti. Poslanstvo, ki ga je Kristus zaupal Cerkvi, je vesoljno. V Cerkvi ni nihče gost ali tujec. Vsi so bratje.«

Priznanja „Zlati Osimo“

Ob peti obletnici Osimskih sporazumov so v ponedeljek 10. novembra podelili v Rimu priznanja »Zlati Osimo« 14 osebnostim, ki so s svojo prizadevnostjo na raznih področjih pripomogle h krepitvi odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Priznanja je podelila revija »Italjug« in jih bodo odslej poklanjali vsako leto ob tej obletnici.

Priznanja sta izročila bivša zunanja ministra Medici in Minić. Na italijanski strani so jih prejeli bivši prizadevniki Saragat, poslanec za evropski parlament Bettiza, bivši poslanik v Beogradu Ducci, predsednik deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Comelli in še trije drugi, na jugoslovanski strani pa Boris Snuderl, ki je vodil jugoslovansko odposlanstvo pri pogajanjih, veleposlanika Granfil in Drndić, ravnatelj kopskega radia Miro Kocjan ter še trije za Osimske sporazume zaslužni možje.

V Madridu se je pričela pet let po konferenci v Helsinkih ter dve leti in pol po preverjanju helsinške konference v Beogradu konferenca za varnost in sodelovanje v Evropi. Udeležuje se je 35 držav: vse evropske razen Albanije ter ZDA in Kanada. Vse do začetka konference se veleposlaniki teh držav niso mogli sporazumeti za dnevni red konference. Zahodne države namreč vztrajajo na tem, da se na konferenci razpravlja tudi o kršitvi človeških pravic v državah, ki so listino podpisale. Seveda bi prišla pri tem na zatožno klop zlasti Sovjetska zveza, ki je v vseh petih letih sistematično preganjala vse, ki so se sklicevali na Helsinko, ko je šlo za svobodno kroženje idej in oseb. Zato je sovjetski predstavnik v pripravi na madridsko konferenco dosledno zavračal vsak predlog, da bi se o tem razpravljalo. S tem pa je spravil v nevarnost sam pomen konference.

Ob škofovih vizitacijah v slovenskih župnijah

Nadškofov obisk v Štandrežu

G. nadškof Cocolin je začel svoj pastirski obisk v Štandrežu že na Vse svete popoldne, ko smo se vaščani zbrali na pokopališču, da počastimo spomin najhujših zločinov, nato pa skupno z nami zanj molili in blagoslovili njih grobove, zlasti še grobove pokojnih štandreških duhovnikov.

Prvo skupno srečanje škofa z vsemi verniki je bilo v torek 4. novembra zvečer ob 20. uri. Kljub skrajno slabemu vremenu so štandrežci skoro napolnili župnijsko dvorano. Nadškof je govoril o verskem življenju v sodobnem času, razložil, kakšno važno vlogo imajo verniki v Cerkvi, kakšne so naloge krščanskih družin ter o potrebi poglobljene verske vzgoje. Tudi škofov vikar dr. Simčič je v nadaljevanju poudaril iste misli in odprl debato z verniki. Nekaj mladih mož je škofu nakazalo težave, ki jih imajo laiki pri verskem sodelovanju in zlasti še probleme naše mladine.

V sredo 5. novembra zjutraj je g. nadškof obiskal našo šolo in otroški vrtec. Učenci osnovne šole so mu v pozdrav zapeli dve primerni pesmi in mu poklonili šopek cvetja. Krajši, a enako prijazen je bil tudi njegov obisk v otroškem vrtcu. Zvečer je bilo srečanje z vsemi birmanci in verniki italijanskega jezika. Škof jim je zelo lepo govoril o pomenu sv. birmice za krščansko življenje in tudi o družinski vzgoji. Pozorno so ga poslušali, se z njim razgovorili in ga osebno pozdravili.

V četrtek zvečer, pri vsem vetru in dežju, so naši birmanci, starši in botri napolnili župnijsko dvorano. Z zanimanjem so poslušali govor nadškofa in tudi škofovega vikarja. Nadškof je poudaril, da morajo birmanci v svojem življenju poleg stanovskega poklica vršiti tudi svoj krščanski poklic kot Kristusovi učenci, za katerega so se odločili s prejemom sv. birmice in bodo za to prejeli tudi potrebne darove Sv. Duha. Ob koncu je vsem birmancem in botrom podal roko v prijazen pozdrav.

V petek je bil v popoldanskih urah na sporedu obisk bolnikov na njihovih domovih in zvečer srečanje z verniki in katoliškimi prosvetnimi organizacijami. Kar 14 naših bolnikov in ostarelih so s presenečenjem sprejeli g. škofa in njegov blagoslov. Po končanem obisku bolnikov je g. nadškof na povabilo obiskal tudi kulturni dom Andreja Budala, kjer so ga sprejeli pred-

stavniki društev, ki imajo tam svoj sedež. Tajnica P. D. »Oton Zupančič« je škofa pozdravila in mu orisala kulturno in športno dejavnost, ki se tam razvija.

Zvečer ob 20. uri se je dvorana župnijskega doma napolnila s člani naših organizacij, ki imajo svoj sedež v našem župnijskem prosvetnem domu in tu razvijajo svojo pestro in razgibano dejavnost. Najprej sta mladinski in mešani pevski zbor zapela po dve pesmi škofu v pozdrav. Zatem je g. škof v svojem govoru poudaril važnost in potrebo tako verskih kot prosvetnih organizacij za sodobno življenje in rast verskega občestva. Nato so predstavniki prosvetnega društva »Štandrež«, pevskih zborov, skavtov ter župnijskega pastoralnega sveta na kratko obrazložili škofu svojo dejavnost.

V soboto je bila zvečer pravna pobožnost za mladino in odrasle, katero sta vodila gg. Cvetko Zbogar in Marjan Markežič.

Višek škofovega obiska je bil v nedeljo 9. novembra, ko smo obenem s slovenskim sklepom vizitacije imeli tudi sv. birmo in zahvalni dan. Pri prvi in drugi maši je bil navzoč g. nadškof in je vernikom pridigal. Med prvo mašo je prepeval mladinski zbor. Slovesno mašo ob 10.30 je pa imel nadškof sam. V praznično okrašeni cerkvi so ga najprej pozdravili birmanci, na koru pa mu je mešan izbor zapel Vodopivčev »Ecce sacerdos magnus«. Verniki so za to priložnost napolnili obširno cerkev in lepo sodelovali pri bogoslužju. V pridigi je nadškof poudaril zlasti dejstvo, da mora biti župnija skupna družina vseh družin. Sledila je birma, pri kateri je prejel potrditev v veri 58 dečkov in deklic iz Štandreža. Pri darovanju je skupina otrok mladinskega zbora poklonila simbolične darove pridelkov naše zemlje. Ob koncu maše smo se Bogu zahvalili za obilne milosti ob škofovem obisku in za dobro letino ter prejeli blagoslov z Najsvetejšim.

Po obredih v cerkvi je g. nadškof na trgu pred cerkvijo blagoslovil kruh in vino ter poljske pridelke, o čemer poročamo na drugem mestu. G. nadškof se je za kratek čas pridružil tudi našim kmetovalcem, zbranim pri skupni zakuski.

Bog daj in sv. Andrej naj izprosi, da bi na široko sejano seme božje besede, ki nam jo je g. nadškof nudil v dneh svojega pastoralnega obiska obrodilo obilo trajnega sadu in našim krščanskim občestvom.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Jugoslovanski vodilni politiki so pretekli teden mnogo potovali. Tako je predsednik zvezne vlade Veselin Djuranović odšel na večdnevni obisk na Kitajsko. Konec tedna je prišel v južnoameriško državo Kolumbijo Sergej Kraigher, ki je trenutno podpredsednik predsedstva Jugoslavije. Ob tej priložnosti je prejel najvišje kolumbijsko odlikovanje. Jugoslovanski zunanji minister Josip Vrhovec se je pa na Dunaju udeležil sestanka 11 zunanjih ministrov razvitih in nerazvitih držav, ki naj bi pripravili mehiško konferenco šefov držav in vlad Severa in Juga za prihodnje leto. Sestanka so se udeležili predstavniki ZR Nemčije, Švedske, Avstrije, Francije in Kanade za razvite države, Alžirije, Indonezije, Tanzanije, Nigerije, Mehike in Jugoslavije za nerazvite države. Sestanek je vodil avstrijski zvezni kancler Kreisky.

■ Poljsko vrhovno sodišče je razveljavilo odločbo varšavskega sodišča, ki je samovoljno vneslo popravke v pravila o novem svobodnem sindikatu, ki ga vodi Lech Walesa. Ti popravki so se nanašali na poljsko komunistično partijo, ki da ima voditeljsko vlogo v delavskem gibanju. Zaradi teh popravkov je Walesa zagrozil s splošno stavko, če bi vrhovno sodišče vztrajalo na popravkih. Zmagala pa je razsodnost, kar je pripomoglo k pomirjenju duhov.

■ Do sedaj se je dalo potovati iz Poljske v vzhodnonemško republiko in obratno s samo osebno izkaznico. Isto je veljalo tudi za Češkoslovaško. Od sedaj naprej pa je obvezen za poljske državljane vizum, če hočejo kot turisti potovati v omenjeni državi. Očitno se tako Vzhodna Nemčija kot Češkoslovaška bojita, da bi poljski turisti zanesli poljski sindikalni »bacil« tudi na njuno ozemlje.

■ V Moskvi so z že običajno vojaško parado 7. novembra proslavili na Rdečem trgu 63. obletnico oktobrske revolucije. Navzoči so bili najvišji sovjetski oblastniki z Brežnjevim in Tihonovom na čelu. Pred začetkom parade je spregovoril obrambni minister maršal Ustinov, ki je ostro napadel države, članice NATO in še zlasti ZDA, ki jih je obtožil oboroževalne tekme.

■ Vse kaže, da se bo tudi zadnje afriške države, ki je dosegla neodvisnost, Zimbabve, polastilo nasilje. Tako so bili v zadnjem tednu ubiti štirje civilisti, med njimi tudi lastnik nizozemskega hotela, ranjen pa en minister in dva policista. Pred sodišče pa je bil poklican minister za načrtovanje, ki je dal 4. avgusta letos umoriti 68-letnega kmetovalca G. Adamsa.

Pastoralno središče v Trstu

Knjiga o prvem tržaškem zborovanju »Trst: Kristjani iz oči v oči«, ki je bilo po dolgih pripravah 7., 8., 9. in 10. decembra 1978, prinaša tudi zaključno poročilo o delu in predlogih IV. komisije, ki je preučevala dušnopastirske zadeve in vprašanja Slovencev.

V tem poročilu beremo: »Vsi Slovenci, pa naj živijo kjerkoli, imajo pravico do celotne dušnopastirske oskrbe v materinem jeziku. Da bi to dosegli, predvsem v mestu, kjer v večini župnij zanje ni poskrbljeno, je treba ustvariti nova sredstva, ki naj upoštevajo tako potrebe vernikov kot pomanjkanje slovenskih duhovnikov. Na škofijski ravni je bila že sprejeta ustanovitev dušnopastirskega središča za Slovence tistih župnij v središču mesta, kjer je položaj najslabši. Z različnih strani se predlaga, naj bi se razvilo v osebno župnijo, kakor tudi da bi podobne rešitve našli še za ostale mestne predele. Na vsak način je treba najti za slovenske kaplane tako ureditev, da bodo mogli delovati brez kakih nepotrebnih birokratskih ali hierarhičnih omejitev pri svoji dušnopastirski oskrbi, ne glede na župnijske meje. Rešitev je nujna tudi v tistih župnijah, kjer slovenski duhovniki še danes delajo v položaju, ki je z uradnega stališča začasen in neurejen. Iskanje novih dušnopastirskih prijemov kliče k novim metodam, na primer k ustvarjanju pastoralnih področij, župnijskih svetov, k izmenjavi izkušenj in pogledov s sosednjo goriško nadškofijo, ki vključuje tudi del tržaške pokrajine.«

V nedeljo 20. oktobra letos je bilo srečanje slovenske Cerkve na Tržaškem z g. škofom Bellomijem, ki se je za ustanovitev središča zelo zavzel. Iz poročila v »Katoliškem glasu« vzemo, da so govorili tudi o dušnopastirskem središču. Gospod škof je v svojem govoru poudaril te misli glede središča: Po tolikem trudu smo prišli do nekih zaključkov. Nujno je sodelovanje, ki izvira iz teh predpostavkov: središče je neka živa realnost, katero moramo postopoma graditi od znotraj. Imelo bo iste namene, kakor jih ima župnija. Naj postane središče za mladino, ki je najbolj izpostavljena moralnemu nasilju od strani nevernih. Toda nič se ne sme odvzeti župnjam, kjer že obstaja organizirana slovenska verska skupnost. Glavni stebel tega središča bo duhovnik, ki se bo popolnoma posvetil tej skrbi, ob strani pa bo imel dva duhovnika, dve redovnici in odbor laikov.

Gospod škof je s pismom 29. oktobra sporočil tržaškim župnikom, da s 1. novembrom ustanavlja Slovensko pastoralno središče v mestu, ki ga bo vodil g. Marij Gerdol. V pismu poudarja, da bo to središče v prvi vrsti skrbelo za duhovne potrebe tistih slovenskih vernikov, ki živijo v tržaških župnijah, pa nimajo slovenskega duhovnika. Pove tudi, da bo središče imelo svoj začasni sedež v ul. Risorta 3.

Ta ustanovitev, ki je sad dolgega — tudi bolečega — razpravljanja in iskanja nas postavlja pred nova resna vprašanja, o katerih bo treba še spregovoriti.

Dr. Lojze Škerl

Ziljska ohcet v Gorici

»Slovenci smo pevski narod, zato ni naključje, da je slovenska ljudska pesen kljub raznim vplivom in življenjskim spremembam do današnjih dni ohranila izvirnost in raznolikost, kakršno ima pesem malokateriga naroda. Za slovenski ljudski ples tega žal ne moremo reči, čeprav Slovenci radi plešejo in nekateri kraji celo slove po dobrih in vnetih plesalcih, med njimi tudi Zila.«

Tako med drugim beremo o koroških slovenskih ljudskih plesih v brošuri, ki jo je izdal pevski zbor iz Szentjakoba v Rožu, ki je pripravil gostovanje oz. koncertno in plesno izvedbo Ziljske ohceti. Koroška pesem in ples sta namreč popolnoma obvladala nabitno polno dvorano Katoliškega doma, ko je na povabilo Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici nastopil mešani zbor SPD Rož iz Szentjakoba v Rožu s folklorno skupino »F. Marolt« iz Ljubljane. Lahko rečemo, da je bil to poln prikaz koroškega življenja človeka in njegovega duhovnega bogastva, ki se kaže predvsem v globokem in zakoreninjenem ljudskem izročilu.

Pred občinstvom so se na odru zvrstili pevci mešanega zbora, nato pa še člani folklorne skupine, ki so podali nekaj značilnih ziljskih plesov. Besedilo je sestavil Niko Kriegl, povezovalce ga je lepo podal in s tem vodil poslušalce skozi celotno dogajanje, ki se je odvijalo v dveh delih. Pesmi pa je priredil skladatelj Samo Vremšak, instrumentalna obdelava pa je Franceta Marolta. Ziljska svatba je zelo bogat izsek naše koroške folklorne, nedvomno eden izmed najbolj zanimivih. Tako piše o njem že eden prvih zbiralcev ljudske pesmi Janez Scheinigg: »Ziljani so ohranili do najnovejšega časa svoje šege, običaje, noše še najmanj popačene; isto tako so radi prepevali, in ziljske pesmi imajo pogostoma pečat starodavnosti in narodne izvirnosti na sebi; epična pesem, stara ba lada in romanca so na Zili doma.«

Pred seboj smo imeli pristno dogajanje koroškega človeka. Zemitovanje, ki je polno navad, vraž, tradicije, pristnosti — vse to so nam šentjakobski pevci in ljubljanski plesalci predstavili. Bogastvo koroške ljudske noše je posebej zaživel v ziljskih plesih (rejih), ki so tudi glasbeno zanimivi, saj pravzaprav malo kažejo na sedanjo koroško meliko in marsikdaj spominjajo na druge muzikalne vplive srednje in tudi južne Evrope (plesi v molu itd.).

Posamezni zborovski deli so vsak po svoje zanimivi. Skladatelj Vremšak jim je dal kar se da verno podobo, obenem pa tudi umetno primerno obliko, ne da bi to kaj jemalo ljudski pristnosti. Tako naj, recimo, omenimo bogastvo harmonije in razvejano večglasje. Med raznimi pesmimi naj zabeležimo zanimivo »Ad navešč vasce« (Od nebeške ohceti), v kateri pride do dognane obdelave verjetno protestantskega koral, ki tako globoko in resnobno zavzame med ostalimi sicer v glavnem veseli mi napevi.

Sentjakobski zbor je vodil Lajko Milavčević, ki je tudi sam zapisal nekaj teh

ziljskih pesmi. Skupno s folklorno skupino je prav zborovski ansambel odigral levji delež celotnega večera, ki je trajal približno dve uri. Vsi izvajalci so pokazali zelo resno pripravo in prepričljivo podali pesmi, enako folkloru s plastičnim nastopom in primerno instrumentalno spremljavo. Gotovo bi kazalo, da bi v dvorani ugasnili luči, kar bi verjetno pripomoglo k še zbranejši pozornosti. Igra luči pa bi lahko bolj osvetlila posamezne nastopajoče skupine in s tem ustvarila več reliefnosti.

V začetku je goste pozdravil predsednik ZSKP dr. Kazimir Humar in podčrtal pomen koroških nastopov v zamejstvu. Ob koncu pa je v imenu goriške pokrajinske uprave spregovorila odbornica za kulturo Marija Ferletič, ki je poudarila veliko važnost srečanja Slovencev treh držav in zanimanje goriške pokrajine za kulturne stike in sodelovanje med državami in narodi. Gostom je tudi izročila spominske darove.

* * *

Prežihov Voranc, gotovo eden najboljših koroških besednih umetnikov, je napisal to misel: »Slovenska koroška pesem... predstavlja vsem Slovincem to, kar jim je zmerom bila — biser slovenske ljudske umetnosti.« To gotovo lahko brez strahu ponovimo ob zadnjem koroškem nastopu v Gorici. Koroška narodna pesem — sedaj še združena s ljudskim plesom — je naše občinstvo vedno prevzela. Čar naše davnine, ki sega od Gospe Svete in knežjega kamna preko Vrbskega jezera mimo državnih meja tudi k nam, je bil vedno tisto, kar je dajalo in ohranjalo življenje medsebojnemu sodelovanju primorskih (posebej goriških) Slovencev s koroškimi rojaki. In prav množični odmev zadnje nedeljske prireditve nam je porok, da bo ta duh med nami še živel!

BgsI

Pismo iz Zambije

Konec vojne v Rodeziji se pozna tudi na naši fari. Tod imamo namreč veliko priseljencev iz nekdanje Južne Rodezije. Po sedemletni vojni in revoluciji je letos država dobila neodvisnost in novo ime: Zimbabve. Ime je dobila po starodavnem naselju, ki je že stoletja v razvalinah. Z izbiro tega imena so ustanovitelji hoteli povedati, da ima njihova domovina že dolgo zgodovino in da so korenine njihovega naroda globoke.

Prav k tem koreninam vleče številne vernike iz naše fare. Nekaj se jih je oddaljilo, da gredo domov. Vdova, katere mož je umrl pred meseci in ji pustil 8 otrok, je že odšla. Drugi pa še čakajo, ker hočejo videti, kako se bodo odvijale notranje težave, s katerimi se spoprijema nova država. Spet drugim je težko zapustiti plodna polja, ki so jih sami izkrčili, živino, ki so jo vzredili, domove, ki so si jih postavili. Zimbabvejci so namreč zelo pridni kmetovalci. Zato so se zaenkrat odločili le za obisk stare domovine.

Stanko Rozman

Župnija Gabrje včeraj in danes

Župnija Gabrje spada sicer po številu duš med manjše slovenske župnije goriške nadškofije, je pa po svojem nastanku ena zelo starih, saj ima krstne knjige, ki nosijo letnico 1650. V 16. stoletju so področje upravljali devinski župniki, kasneje nekaj časa iz Moše. Leta 1728 je bila posvečena cerkev, ki ima za patrona sv. Miklavža. Kuracija so postale Gabrje leta 1857, župnija leta 1937. Civilno pravno (s strani države) je dobila priznanje leta 1973.

Trenutno šteje župnija tri vasi in dva zaselka, v katerih živi 392 oseb. Vasi so Rubije (22 duš), Gabrje (Spodnje in Gornje) s 152 prebivalci, Vrh (215 duš) ter zaselka Boškini in Ušje (3 osebe).

RUBIJE

Rubije ležijo ob mostu, ki prečka Vipavo in povezuje Gabrje s Sovodnjami. Danes so majhno naselje, pred prvo svetovno vojno pa so bile pomembna vas. Važnost so dobile od gradu, ki se je dvigal nad njimi. Rubijski grofje so bili imenitni gospodje. Ob Vipavi so si postavili mlin, kovačijo, trgovino, pobirali so mostnino. V Rubijah je bil poštni urad za Sovodnje in Gabrje in ko je stekla železnica, je rubijski grof dosegel, da so Rubije dobile tudi železniško postajo.

Rubije so za Slovence zgodovinsko važne tudi zato, ker se je na gradu nekaj časa skrival Primož Trubar, takrat že protestant. Grof mu je pomagal, da se je prek Vipavske umaknil na Kranjsko. Grad je imel hišnega duhovnika, ki je delil v potrebi tudi zakramente faranom gabske kuracije, če občasno tam ni bilo dušnega pastirja.

Zadnji rubijski grof je imel ženo, ki je bila strastna igralka. V eni noči je možu pripravila tri gradove: rubijskega in dva na Tolminskem. Novi lastnik je dovolil, da je ostal grof v gradu do smrti. Nato je grad proti koncu prejšnjega stoletja kupil baron Bianchi, ki je lastnik grajske zemlje še danes. Med prvo svetovno vojno je bil grad precej poškodovan. Italijanske obla-

sti so ga bile pripravljene popraviti, če bi baron Bianchi sprejel italijansko državljanstvo. A baron Bianchi je to odklonil. Ostati je hotel zvest Avstriji.

Tako se je grad počasi spremenil v razvaline, ki jih prerašča srobot in grmovje. Z njim so propadle tudi Rubije. Ni več mlin, pošte, kovačije, trgovine. Ostala je le železniška postaja, ki se je pa v potniškem prometu skoro nihče več ne poslužuje, ter gostilna, ki z napisom »Rubijski grad« spominja na pretekle čase.

Za gradom se začne gozd, ki se vzpenja proti Vrhju. Tam je zaselek Boškini (dve hiši), ki je nastal iz lovišča devinskih grofov ter Ušje, ki so imele pred prvo svetovno vojno 5 hiš. Ostali sta le dve in od teh je le ena obljudena.

VRH

Vrh je danes številčno najmočnejša vas gabske župnije. Po zadnji vojni se je silno razvila. Domačini so si obnovili hiše ali zgradili nove. Razgled je čudovit: proti jugu se vidi morje, na sever Triglav, Krn in Kanin, na zahod Karnijske Alpe, na vzhod Vipavska dolina. Vrh je postal priljubljena točka izletnikov, zlasti ker se po nahi za dobro gostilno. Gozd med Vrhom in Gabrjami je poln divjačine, pa tudi gozdnih sadežev. Zato vidiš zadnje čase ljudi, ki jih pobirajo od spomladi do jeseni.

Na Vrhju je podružnična cerkev sv. Mihaela. Kot pove ime, je posvečena temu nadangelu. Nad vrati je napis »1880«. To pomeni, da je sedanja cerkev iz tega leta. Letos smo slavili njeno stoletnico. Seveda je bila med prvo svetovno vojno porušena, pa nato obnovljena.

GABRIJE

Gabrje, ki ležijo ob Vipavi, sestavlja naselje ob cerkvi (Spodnje Gabrje), pol km naprej pa so Zgornje Gabrje, jedro vasi. To dušnopastirsko gotovo ni najbolje, da je župnijska cerkev stran od središča. Tudi gabska cerkev je bila poškodovana v

prvi svetovni vojni ter znova posvečena leta 1921. Prvotno je bilo pokopališče okrog cerkve, nato se je leta 1904 premaknilo za nekaj sto metrov proti zgornjemu delu vasi.

Gabrci in Vrhovci se še danes spominajo župnika Valentina Zega, ki je bil dušni pastir kar 40 let (1906-1946). Dal je fari svojski pečat: bil je zelo strog z otroki, zelo natančen pri vodenju knjig in krocnike ter zahteven dušni pastir. V spovednici pa izredno mil. Prenekateri faran dolgoje njemu pokojnino, ker je vestno vpisaval tudi farane, ki so se rodili ali umrli v času begunstva izven župnije ter so se ohranile le knjige v Gabrjah, ki so bile v bližnjih županstvih uničene.

Od leta 1946-1955 je vodil župnijo Anton Gerbec, ki se je smrtno ponesrečil na rubijski postaji, ko je padel iz vlaka. Sledil mu je do leta 1970 Stanko Žerjal, sedaj župnik v Šempolaju, nato za dve leti Marjan Komjanc, danes župnik v Sovodnjah, od leta 1972 pa upravlja župnijo Jože Jurak. Ker mu do sedaj ni uspelo dobiti italijanskega državljanstva, ne sme učiti verouka v vrhovski šoli (in seveda nikjer drugod), pa tudi ni od države priznan kot župnik. Morda bo škofova vizitacija prispevala k temu, da se zadeva po tolikih ovirah vendarle uspešno reši.

★

Iz Slovenije

Novi mariborski škof

Sv. oče Janez Pavel II. je imenoval na mesto umrlega mariborskega škofa dr. Maksimilijana Držečnika 44-letnega ravnatelja mariborskega bogoslovja in doktorja teologije Franca Krambergerja. Novi škof je doma iz Sv. Lenarta v Slov. goricah, v duhovnika pa je bil posvečen 29. junija 1960.

Kmečka banka v Gorici ima nove prostore

Kmečko banko v Gorici je ustanovila skupina slovenskih gospodarstvenikov 11. februarja 1909. Tistega dne se je več ljudi iz mesta in s podeželja zbralo v Attemsovi palači na Kornu, kjer so imeli svoje poslovne prostore Slovensko kmečko društvo, Slovenska kmečka stranka in glasilo te stranke »Kmečki glas«. V Attemsovi palači je bil sedež vseh teh slovenskih organizacij kmečkega značaja, ker je bil grof Žiga Attems, ki je imel posesti v slovenskem delu goriško-gradišćanske dežele, podpredsednik že omenjenega Slovenskega društva, ki mu je takrat predsedoval goriški odvetnik dr. Alojzij Franko.

Odvetnik dr. Alojzij Franko je skupno s številnimi drugimi slovenskimi gospodarstveniki in kmetovalci ustanovil malo časa prej Slovensko kmečko stranko, ki je hotela biti ločena tako od Slovenske ljudske stranke dr. Antona Gregorčiča kot od narodno-napredne stranke Andreja Gabrščka in je bil že prej tudi izvoljen v deželni svet goriško-gradišćanske dežele.

Slovenska kmečka stranka si je zadala nalogo skrbeti predvsem za gospodarski procvit slovenskega kmeta in je dala pobudo za ustanovitev raznih gospodarskih kmečkih društev, njihov povezovalac in denarni zavod pa naj bi bila Kmečka banka.

Pravila Kmečke banke so na občem zboru izvoljeni odborniki podpisali pred goriškim notarjem dr. Karlom Čibejem in 26. marca 1909 je goriško sodišče potrdilo pravila te nove banke, ki se je pridružila drugim bankam, katere so takrat delovale v Gorici. Med temi so bile slovenske Goriška ljudska posojilnica, ki je bila ustanovljena leta 1883, Trgovsko-obrtna zadruga (ustanovljena 1897) in Centralna posojilnica (ustanovljena 1899). Z delom je Kmečka banka pričela 20. aprila 1909, njen prvi načelnik pa je postal sam dr. Alojzij Franko.

Nekaj časa je delovala v pritličnih prostorih palače Attems, kmalu zatem pa so se vse te kmečke organizacije izselile iz te stavbe. Imela je člane tako iz mesta kot s podeželja, delovala pa je v nekaj sobah v prvem nadstropju Podgornikove hiše na vogalu Korna in ul. sv. Antona.

Kot vse druge slovenske in furlanske banke in posojilnice se je tudi Kmečka banka »preselila«, če lahko uporabimo ta izraz, v času prve svetovne vojne, ko so na Goriškem divjali hudi boji, na Kranjsko. Jasno je, da je v tistih letih delovala le na papirju. Kmalu po vojni pa se je vrnila v Gorico, odprla spet pisarno v Podgornikovi hiši in člani-klienti so se spet posluževali tega svojega bančnega podjetja.

Kmečka banka je tudi v času fašizma delovala le za potrebe svojih članov in zavoljo tega ni vzbudila prevelikega zanimanja pri takratnih nadzornih organih. Oblast je vključila v upravni odbor svoje ljudi, vendarle so se ti ljudje zanimali le za dobro upravljanje banke-posojilnice in manj za politična vprašanja. Tako se je Kmečka banka tudi ohranila, medtem ko so druge, katerih delovanje je bilo navzven bolj vidno, morale na tak ali drugačien način izginiti s pozornice.

Med vojno, leta 1944, se je Kmečka banka preselila iz stanovanjskih prostorov v pritlične trgovske prostore v ul. Morelli (hiša Moratelli), januarja 1946 pa v ulico Carducci. Takrat se je upravni odbor za

nimal tudi za odprtje podružnice v Trstu, a Zavezniška vojaška uprava ni hotela izdati ustreznega dovoljenja.

Leta 1953 se je naselila v lastni stavbi v ul. Morelli. Prostori so zaradi razširjenega delovanja postali kmalu pretesni, tako za kliente kot za uslužbence. Zaradi tega je bila nenehna skrb vodstva, da bi dobili na bolj pristojnem kraju sodobnejše prostore in po dolgem iskanju in premostitvi običajnih birokratskih težav mu je to uspelo.

Sedanje vodstvo sestavljajo Ksaverij Leban, predsednik, člani pa so odv. Karlo Primožič, Danilo Nanut, Boris Kerševani in Miroslav Hmeljak. V nadzornem odboru pa so Silvan Mesesnel, dr. Stefan Bukovec in Aleksander Hoban.

To soboto 15. novembra bo Kmečka banka odprla te svoje nove prostore na Verdijevem korzu. Ta dan bo svečana otvoritev, člani, klienti in prijatelji pa si bodo ta dan te prostore lahko ogledali. Poslovanje na novem kraju se bo začelo v ponedeljek 17. novembra.

Še dve oceni romana »Popotniki«

Prof. A. Geržinič je roman »Popotniki« v listu »Sij slovenske svobode«, ki izhaja v Buenos Airesu, zelo povoljno ocenil. Navajamo glavne izvirke:

Dobili smo eno najbolj zanimivih knjig zdomske literature. Pisec prikazuje Ljubljano prvih povojnih let; predvsem »boljšo« družbo in njeno nadebudo mladino. Podoba je porazna. (Omenja plitvost, nečimrnost in pokvarjenost.) Deloma po glavnem junaku, deloma naravnost biča avtor s srčnostjo tisto meščansko životarjenje. Osebe je predstavil tako nazorno, da se starejši bralci z njimi kot s starimi znanci sprehajajo po promenadi in jih opazujejo na domačih prireditvah. Drugačen svet je stara hiša na začetku Florjanske ulice, kjer so beda, bolezen, otroci pijanskega očeta itd. Mnogo bližji tem kot prvim so ruski begunci iz barak pri kolodvoru, ki jih je Goriški prvi uvedel v naše pripovedništvo. Kakšni tipi, kakšne razmere! Pisatelj je zelo posrečeno izbral motive in s krepko roko upodablja ljudi. Za povezovalno se je poslužil nekoliko kriminalne zgodbe, v kateri se njegove osebe srečujejo, spopadajo, razkrivajo. Vidi se, da se je učil pri Dostojevskem in je v marsičem uspel, da si je temperatura njegovih junakov slovensko ohlajena. Iz dogajanja izstopajo debate glavnega junaka z mladim levičarjem, katerega spreobrača, in z globokoumnim Rusom, ki končno prestopi v katolicizem. So to kar poglavja iz dogmatike, apologetike, ekumenizma. Napisana so prepričljivo in zanesljivo, tako da bodo koristno berivo zlasti mlajšim. Hvala smo dolžni Baragovemu mislionišču, da nam je podarilo novo dragoceno knjigo...

Misijonarka Mojca Karničnik iz Zaira pa piše:

Knjigo Alekseja Goriškega sem že prebrala in moram reči, da mi je bila izredno všeč. Ob njej sem celo dobila novega poleta za svoje delo. Kako globoki in prepričljivi so razgovori Sergeja s Stankom! Se jaz si bom od njih lahko kaj »izposodila« za svoje debate s študenti.

Nekaj izvodov romana »Popotniki«, ki ga je spisal Aleksej Goriški, je na voljo tudi na upravi našega lista.

Solski center v Miljah

V ponedeljek 10. novembra sta se v novi šolski center v Miljah (ul. D'Annunzio) vselila slovenska osnovna šola (5 razredov) in otroški vrtec. V novih prostorih je sedaj dobilo domovanje 45 otrok šol s celodnevni poukom iz Zavelj oziroma od Korošcev, obenem pa obiskuje šolo še naprej 33 otrok otroškega vrtca.

Učitelji, starši, otroci in vsi tisti, ki so prispevali k uresničitvi centra, so ta dogodek proslavili s prazničnim srečanjem v novih prostorih. Slovenci v miljski občini so se za ta center dolgo borili, zato jim ob tej priložnosti iskreno čestitamo. Želimo, da bi delo v novem središču rodilo dobre uspehe!

Družinska sreča

Martini in Giorgiu Pregarc se je rodil Stefan. S srečnima staršema se veselijo skviti in skavtinje iz Mačkolj.

Zahvala

Bazoviška skupnost se toplo zahvaljuje vsem, ki so na hvaležnico 9. novembra prinesli svoje darove v cerkev in v Slomškov dom, ki so nam omogočili mnogo veselja in večjo povezanost med člani župnijske skupnosti.

Neumestna prekinitev pouka med trajanjem seminarja

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Didaktični in srednješolski ravnatelji so v zvezi s seminarjem za slovenske šolnike prejeli okrožnico šolskega skrbnika, ki jih pooblašča, da sporazumno s starši prekinijo pouk med trajanjem seminarja, to je od 12. do vključno 15. novembra.

Tako šolniki kakor starši pozdravljamo in se veselimo možnosti strokovnega izpopolnjevanja učnega osebja kot zelo važen trenutek v šolskem življenju slovenske zamejske skupnosti, toda osebno ne morem mimo nekaterih negativnih ugotovitev glede organizacije omenjenega seminarja. Učno osebje ima pravico in dolžnost, da širi in pogloblja svoje strokovno znanje, šolska mladina pa ima ustavno pravico do rednega pouka.

S tem, da za štiri dni samovoljno zapremo šole od vrtca do višjih zavodov, kratico našim otrokom in učencem pravico do pouka in z vzgojnega vidika negativno vplivamo na njihove delovne navade.

Prepričan sem, da v zvezi s sporazumom s starši o umestnosti prekinitve pouka ni prišlo do predvidenega sestanka med ravnatelji in predstavniki staršev zaradi pomanjkanja časa, saj so prejele okrožnico razne šole komaj dva dni pred začetkom seminarja. Iz tega sledi, da so za prekinitev pouka za štiri dni odgovorni samo posamezni ravnatelji.

Izpopolnjevalni tečaji za učno osebje naših šol bodo dosegali svoj namen, ko bodo organizirani tako, da bodo zadostili potrebam tako šolnikov kot dijakov in učencev.

Primeren čas za organiziranje seminarja je pred začetkom šolskega leta, saj je prav takrat najprikladnejši trenutek za izmenjavo izkušenj in mnenj o bodočem šolskem delu in predvsem o programiranju pouka. Če obstajajo organizacijske težave o po-

ku seminarja pred začetkom šole, naj se predavanja za posamezne skupine predmetnih profesorjev in učiteljev vršijo na začetku šolskega leta v popoldanskih urah in največ po dve uri skupaj.

Za pozitivno rešitev tega problema, kakor tudi za sestavo seminarja, bi moral odločiti predstavniški odbor, v katerem bi bile zastopane vse šolske komponente, to je vodilno in učno osebje, starši in predstavniki sindikatov.

Posredujem javnosti te pripombe in ugotovitve z namenom, da bi koristile naši slovenski šoli v Italiji in predvsem naši šolski mladini, katero smo, tako po poklicu kakor po moralni odgovornosti, dolžni vzgajati v zavedne in delavne člane naše skupnosti - Prof. Humbert Mamolo, ravnatelj srednje šole »Fran Levstik« na Proseku.

Nova plošča mladinskega zbora v Sv. Križu

Pred kratkim je župnija Sv. Križ pri Trstu pripravila in izdala ploščo, že tretjo, na kateri je vrezanih 21 pesmi: 11 na strani A in 10 na strani B.

Prve so božične. O njih bi rekel, da je bila plošča izdana v pravem času, ker se naglo bližajo božični prazniki in bodo pesmi prav prišle družinam, predvsem kjer so otroci. Nekateri med njimi so znane, kakor Ačkova Počivaj, milo Detece, ljud-

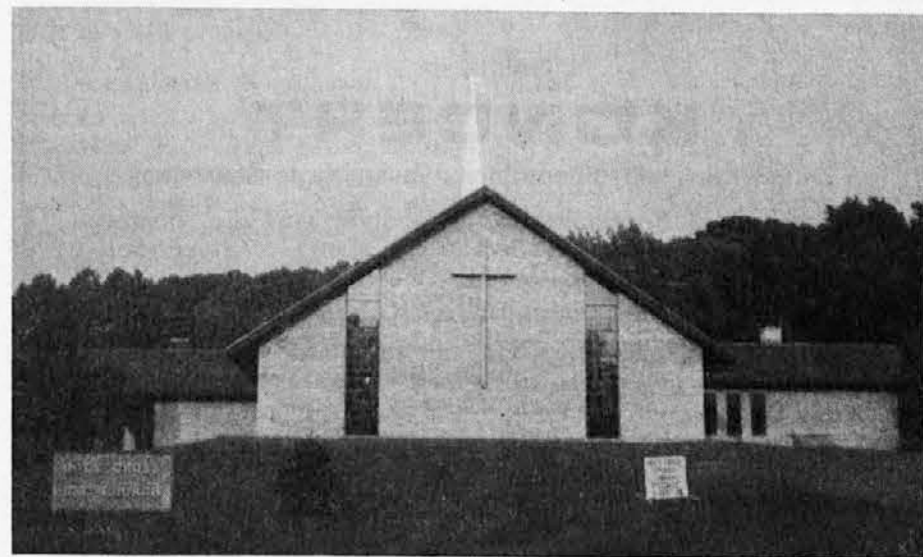
Župnijska skupnost RICMANJE vljudno vabi na

BARAGOVO PROSLAVO

ki bo v nedeljo 16. novembra ob 15. uri ob 10-letnici Baragovega doma in ob 150-letnici odhoda Friderika Barage v misijone.

SPORED

- zahvalna maša in govor ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Alojzija Šuštarja;
- odkritje in blagoslovitev doprsnega kipa misijonarja Friderika Barage (delo F. Goršeta);
- kulturni spored v dvorani Baragovega doma ob sodelovanju šole »I. Trinka-Zamejski« iz Ricmanj-Domjo, mešanega zbora PD »Slavec« pod vodstvom V. Svare. Pisatelj Alojz Rebula bo predstavil svojo novo knjigo o Baragi.

Cerkev sv. Križa v Fairfieldu pri New Yorku; desno del športne dvorane

Turneja ansambla „Galebi“ in pevskega terceta „Mavrica“ po Kanadi in ZDA

(2)

NA PREKMURSKIH FARMH

Drugi dan, v nedeljo 14. septembra zjutraj pa smo se odpeljali na Prekmursko farmo, kjer smo imeli ob 12. uri mašo, nato kosilo in ob 3^h popoldne koncert, nakar ples do pozno v noč. Tudi tukaj nas je gostilo prekmursko društvo, da bolje ne bi mogli pričakovati.

Za izredno vzdušje pa je poskrbel predvsem Tone Ferko, ki nam je ves čas stal ob strani in nam bil v veliko oporo. S svojim nastopom (igra namreč harmoniko in ima svoj ansambel »Veseli Pomurci«), je zelo prijetno vplival na našega harmonikarja Vinka Škerlavaja, ki si je po tem nastopu pridobil vedno večje simpatije pri poslušalcih. To se je stopnjevalo od nastopa do nastopa tako, da je v Chicagu 4. oktobra doživel prave ovacije.

DVA DNI V NEW YORKU

V ponedeljek 15. septembra smo si ogledali Toronto in v torek 16. septembra z letalom odleteli v New York. Na letališču

John Kennedy so nas že čakali Lojze Hribšek iz Fairfielda in pa gospa Zorka Rolih s sinom ter gospa Sonja Masquin. Lojze Hribšek je odpeljal naša glasbila in del prtljage v Fairfield, mi pa smo šli k zgoraj omenjenim gospam, pri katerih smo bili gostje do petka 19. septembra. Tu smo bili deležni res posebne gostoljubnosti. To še toliko bolj, ker sta obe gospe iz Barkovelj in je z njimi v sorodstvu Peter Kuk, ki je član našega ansambla.

V dveh dneh smo si ogledali New York, eno največjih mest na svetu, ki nas je prevzel z mogočnostjo svojih nebotičnikov in bogatimi muzeji, obenem pa pretresel z revščino številnih četrti.

V petek 19. septembra smo se iz pristanišča Jefferson odpeljali z ladjo v Bridgeport. Bil je čudovit sončen dan, tako da je bil res užitek voziti se z ladjo. V Bridgeportu nas je pričakal Lojze Hribšek, ki nas je odpeljal v Fairfield. Po sočni malici smo se namestili po družinah. Spet novo gostoljubje in nova doživetja v stiku z našimi rojaki.

KONCERT V FAIRFIELDU

V soboto 20. septembra smo imeli ob 7. uri zvečer koncert v nabito polni, pred kratkim zgrajeni in izredno funkcionalni športni dvorani. Veliko poslušalcev je bilo iz New Yorka, ki so se ob našem koncertu

Palača Združenih narodov v New Yorku

tako navdušili, da smo morali za naslednji dan, v nedeljo 21. septembra ob 12. uri sprejeti nenačrtovan koncert tudi pri njih v New Yorku.

Posebnost koncerta v Fairfieldu je bila zlasti glede poslušalcev. Zelo veliko je bilo čisto angleško govorečih in ti so z never-

jetno pozornostjo poslušali in bili nadvse navdušeni in hvaležni. V nedeljo 21. septembra smo sodelovali pri maši v Fairfieldu in nato odpotovali v New York. Tukaj so nas sprejeli s takim zadovoljstvom, ki ga ni moč opisati.

Popoldne smo pa bili povabljeni na prijateljsko srečanje (ali kakor tam pravijo »party«), ki se je ob pogovoru in petju potegnilo v pozno večer. Vrnili smo se isti večer v Fairfield in drugi dan odpotovali z avtobusom v Washington.

V WASHINGTONU

V torek 22. septembra smo ves dan posvetili ogledu glavnega mesta ZDA. Močan vtis je na nas naredilo veliko vojaško pokopališče, kjer je čudovito urejena grobnica ubitega predsednika ZDA Johna Kennedyja. Ogledali smo si tudi prelepo baziliko Brezmadežne in v njej našo slovensko kapelico, posvečeno brezjanski Materi božji. Seveda nismo mogli mimo velikanske kupole Kapitola ter res lepe Bele hiše. Pozno ponoči smo se potem vrnili z avtobusom nazaj v Fairfield.

Drugi dan, v sredo 25. septembra smo z letališča La Guardia v New Yorku, po enurni zamudi, odpotovali v Cleveland. Tam so nas že čakali odlično organizirani gostitelji, člani Primorskega kluba z gđ. Pavlo Rijavčevno na čelu in pa g. Rudi Knez z

Vabimo na veliko

EVROPSKO ROMANJE MLADIH V RIM

od 27. decembra 1980. Udeležili se ga bo tudi zamejski Slovenci. Prijavite se čimprej na naslova: Franc Vončina, Mačkolje 116, Trst, tel. 231703; Marjan Markežič, ul. Don Bosco 60, Gorica, tel. 83515. Ostale informacije dobijo prijavitelji posebej.

ska v Kramarjevi priredbi Detece božje, Bratuževa Detece, spavaj sladko. Druge so v naših krajih manj znane, kakor Hej pastirci Brede Šček, Rakuškova Detece božje, Tomčeva Zbudi se, Jeruzalem, Komovčeva Zvonček veselo zvoni in Gačnikova Svetla zvezda.

Na drugi strani so svetne pesmi, umetne, kakor so Kuharjeva Učenjak, Harejeva Ringaraja, Premrlova Balonček, Luževičeva Na trati, Križmanova Soči, Vrabčeva Na širnem morju. Zadnja je ljudska, pravzaprav je več pesmi povezanih v »Venček kriških pesmi«.

Vse so lepo zapete, čiste, s primerno interpretacijo in dobro izgovarjavo. Izvajalec je svetokriški mladinski zbor, ki je reproduciran zadaj na platnici. V veliki večini so to deklice, poleg njih sta učiteljici redovni sestre Celina Kontelj in Angelina Šterbenc. Sprejaj so prikazani župnijska cerkev, stara šola v Sv. Križu, dva angela godbenika in štiri prižgane sveče na brinj. Sliko je naredila s. Adelgundis Černic.

Naslov plošče: Svetokriška mladina poje. Posvetilo: Svetokriška mladina posveča to ploščo vsem Križanom in vsem rojakom doma in po svetu. Plošča se dobi pri sestrah v Sv. Križu, pri Fortunatu v Trstu in v Katoliški knjigarni v Gorici. - Z. H.

(Dalje)

Srečanje s starši

V sredo 5. novembra je vodstvo I. čete Slovenskih goriških skavtov in skavtinj sklicalo sestanek staršev. Udeležilo se ga je veliko število mater in očetov iz Gorice, Štandreža, Podgore in Števerjana. Njihovo število je bilo izraz ne samo velikega števila članov I. čete, ampak tudi zanimanja za vzgojo otrok. Starši se zavedajo vloge, ki jo ima organizacija, da dopolnjuje zahteve mladih po družbi in da doda vzgoji tiste elemente, ki jih šola ne more nuditi. V obširnem razgovoru so voditelji razložili skavtsko vzgojno metodo, starši pa so s pripombami osvetlili še nekatere točke. Prišla je do izraza skupna zainteresiranost, da bi delovanje skavtske organizacije še razširili in izboljšali. Prišlo je tudi do predloga, da bi ustanovili, po zgledu drugih skupin, odbor staršev, ki bi z nasveti in tudi s praktično pomočjo sledil delovanju organizacije.

Starši so predlagali, da bi se še večkrat dobili skupaj na sestankih, na celodnevni srečanjih in morda celo na taborih za starše. Prva dejavnost, ki bi jo lahko starši že takoj razvili v sodelovanju s skavtskim vodstvom je iskanje novih članov za skupine volčičev, veric, izvidnikov in vodnic. Ker se je skavtsko delovanje v tem šolskem letu šele začelo, je še čas za pristop novincev.

Doživet obisk grobov

V nedeljo 2. novembra, na vernih duš dan, smo se skavti in skavtinje vseh treh čet zbrali, da bi skupaj obiskali grobove naših rajnih skavtov. Zbirališče je bilo na Travniku. Zbrali so se skavti in skavtinje prve čete in kot je bilo domeni, s kolesi odpotovali proti štandreškemu pokopališču. Tam pa so se pridružili skavti in skavtinje tretje čete iz Doberdoba, ki so tokrat res vredni pohvale, saj so prišli s kolesi in v zelo velikem številu. Skavtov in skavtinj druge čete pa je bilo malo, morali so namreč pripraviti kostanje, čaj in prostor za maševanje, ker sta bila kasneje na programu na Peči maša in prižigek.

Na štandreškem pokopališču smo se spomnili Frana Erjavca in Antona Gregor-

dr. K. Humar. Pred cerkvijo pa nas je čakal tople čaj in zelo okusni pečeni kostanji, za kar zaslužijo vso pohvalo in priznanje skavti in skavtinje II. čete Rupa-Peč. - A. F.

† p. Ciril Blažič

V torek 11. novembra je po daljšem bolehanju umrl v šempetrski bolnišnici v Novi Gorici p. Ciril Blažič, kapucin. Star je bil 68 let. Pokopali so ga v četrtek popoldne v Vipavskem Križu. Več o njem bomo poročali v prihodnji številki. Naj počiva v Bogu.

Uspel koncert v stolnici

V soboto 8. novembra je bil v goriški stolnici koncert ogranista Huberta Berganta in baritonista Sama Vremšaka. Večer je doživel lep uspeh. O njem bomo še podrobneje poročali. Koncert je priredilo SKPD »Mirko Filej« v Gorici.

Sovodnje

V soboto zvečer 8. novembra se je v znani slovenski gostilni na Plešivem pri Sirku zbralo nad 30 somišljenikov krajevnice sekcije SSK, ki so se odzvali vabilu sekcije ter se udeležili prvega družabnega srečanja, ki ga je ta sekcija pripravila. S svojo prisotnostjo so izpričali in potrdili svoje zaupanje v stranko, ki jo sovodenjska sekcija predstavlja.

Praznika so se udeležili tudi pokrajinski tajnik SSK Marjan Terpin ter večja skupina mladih iz Gorice in njene okolice, kar je dalo srečanju poleg čisto slovenskega še izrazito mladosten pečat. Mnogo sta prispevala k veselju razpoloženju s svojim humorjem in duhovitimi dovtipi dva člana iz Rupe; tudi petja ni manjkalo, tako da se je polnočna ura kaj hitro približala. Vsem udeležencem se je tajnik sovodenjske sekcije Benjamin Černic zahvalil za udeležbo.

Prvi praznik sekcije je torej doživel svoj krst. Bil naj bi vsako leto v prvi polovici novembra. Treba mu bo najti še primeren naziv. Pri izbiri kraja bo treba imeti vedno pred očmi, da mora biti prostor tak, da ne bo v njem samo možnosti za petje in razvedrilo, temveč tudi za pogo-

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA

obvešča, da bo vsakoletna revija pevskih zborov

CECILIJANKA

v soboto 22. novembra ob 21. uri in v nedeljo 23. novembra ob 16. uri v dvorani Katoliškega doma, Gorica, Drevored XX. septembra, 85. - Nastopili bodo zbori s Koroške, iz vseh pokrajin dežele Furlanije-Juljske krajine in iz bližnje Slovenije.

Zahvalna nedelja v Štandrežu

Letošnja zahvalna nedelja v Štandrežu je bila še posebno slovesna, saj je sovpadala z zaključkom pastoralnega obiska goriškega nadškofa Cocolina v Štandrežu.

Med slovesno mašo so otroci v narodnih nošah darovali na oltar poljske pridelke, po maši pa je g. nadškof na trgu pred cerkvijo blagoslovil poljske pridelke in kmetijske stroje ter vino in kruh, katerega so nato štandreški kmetje razdeljevali številnim prisotnim.

Pred blagoslovom je na glavnem štandreškem trgu zapel nekaj pesmi domači mladinski zbor, ki ga vodi Elvira Chiabai. Po obredu so se kmetje in gostje zbrali v domači gostilni ob prijetni družabnosti. Med drugimi se je zahvalnice udeležil tudi direktor neposrednih obdelovalcev zemlje Toso.

Kot je navada, je domače Kmečko društvo pripeljalo na trg tudi lepo okrašen voz z izbrano zelenjavo. G. nadškof je tudi blagoslovil vrsto traktorjev in drugih poljskih strojev.

Moderna doba zahteva nujne premike tudi v Cerkvi. Duhovnikov in redovnic, ki poučujejo verouk in pripravljajo otroke na prvo sv. obhajilo in birmo ter pomagajo pri stalni katehezi v župniji je vedno manj. Zato sedaj nujno nastopa doba laikov, ki bi se dali na razpolago Cerkvi. Teološka fakulteta iz Ljubljane prireja

DOPIŠNI TEČAJ ZA PASTORALNE DELAVCE

s katehetsko specializacijo
v Ljubljani in Postojni

Interesenti naj se čimprej obrnejo (ker je tečaj že v teku) na naslov: Karmen Ocepek, J. Turnograjske 8, pp. 392, 61000 Ljubljana, tel. 061/24522 ali pa: Marjan Markežič, ul. Don Bosco 60, Gorica, tel. 83515.

OBVESTILA

Seja Združenja cerkvenih pevskih zborov Gorica bo v ponedeljek 17. t. m. ob 20.30 v Katoliškem domu. Pevovodje naj prinesejo spored pesmi za Malo Cecilijanko.

Pobiranje rabljenega papirja. V ponedeljek 17. novembra ob 14.30 naprej bodo goriški skavti pobirali papir in izkupiček dali za kočjo sv. Jožefa v Žabnicah. Kdor želi oddati papir v ta namen, naj posreduje svoj naslov kakemu goriškemu skavtu ali duhovniku.

Ravnateljstvo nižje srednje šole »I. Trinka« v Gorici sporoča, da se prične tečaj »150 ur« v ponedeljek 17. t. m. Prijavljeni k tečaju naj se zberejo na šoli v ul. Alviano 18 od 18. uri.

Predstava vesele žaloigre »Bil je škrjanec« v priredbi SSG iz Trsta, ki je bila najavljena za ta teden 13. nov. ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici je bila prenesena na četrtek 20. t. m. ob 20.30 v gledališču Verdi.

Nadaljuje se ob petkih tečaj za vodje otroških in mladinskih zborov na sedežu ZCPZ v ul. Donizetti 3 v Trstu, vedno ob 16.30.

Fotografije z romanja v Assisi se dobijo pri Fortunatu v Trstu.

DAROVİ

Za Katoliški glas: N. N. 10.000; N. N., Jamlje 2.000; N. N. 10.000 lir.

Za Slovensko skupnost: Edvin Kovic, Sovodnje 20.000 lir.

Za Našo pot in Števerjanski vestnik: Justina Ciglič po 2.000 lir.

Za števerjansko cerkev: Justina Ciglič namesto cvetja na grob Marceline Škorjanc 20.000 lir.

V spomin na pok. mamo in brata: V.J.D. za Katoliški dom 50.000, za goriške skavte pa 90.000 lir.

Štandreška župnija je ob zahvalni nedelji in ob sklepu nadškofovega pastoralnega obiska darovala za Alojzijevešče in Zavod sv. Družine večjo količino prvovrstne zelenjave in izbranega krompirja.

Za cerkev na Opčinah: Angela Trento ob krstu vnuka Pierpaola 10.000; družina Cvelbar v spomin na Mitkota 20.000; Zora Milič-Hrovatin v spomin na Giulia Hrovatin 5.000; razni 15.000 lir.

Za cerkev na Banah: Pavla Persinovič 1.000 lir.

Za cerkev pri Ferlugih: Anica Ferluga 7.000; N. N. ob 25. obletnici župnikovega mašništva 5.000 lir.

V spomin 25-letnice nove maše g. župnika Vilka Zerjale z Opčin Miro in Justina Ostrouška 20.000 lir.

Za Dom p. Leopolda pri Domju: N. N., Trst 10.000; N. N., Domjo 5.000; N. N., naselje Sv. Sergija 7.000; Valentič 10.000; Vera Turk, Trst v spomin pok. Ferdija Venutti 20.000; N. N., Trst 10.000 lir.

Za Sv. goro: N. N., Jamlje v spomin pok. staršev 50.000 lir.

Za cerkev v Novi Gorici: Terezija Majnarič 90.000 lir.

Za kočjo sv. Jožefa v Žabnicah: N. N. 50.000; štirje bratje Marcosig 20.000; učiteljica N. N., Gorica 50.000 lir.

Za katedralo v Skopju: ekumenska romarica iz hvalečnosti za vsa čudovita doživetja teh romanj 200.000; Pina Bone 5.000; dr. J. Š. 2.000; Julka Skvarča 5.000; N. N., Vrh 10.000; N. N. 20.000 lir.

Za misijone: Sv. Ivan-Trst 73.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Jamlje 5.000; N. N., Rupa 5.000 lir.

Za misijone: verniki s Konkonela ob obletnici župnikovega mašništva 70.000 lir. Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Izjava

Podpisani izjavljam, da osebno odgovarjam za članek »Pozabljene obletnice« v Katoliškem glasu dne 30. 10. 1980 in da člani ansamblov »Galebi« in »Mavrica« niso pri članku v ničemer sodelovali.

Bernard Špacapan

Ali že imaš

»NAŠ KOLEDAR 1981«?

Vsebuje 12 lepih barvnih slik naših cerkva na Goriškem in Tržaškem. Koledar je na voljo pri slovenskih dušnih pastirjih na Tržaškem in Goriškem, v Katol. knjigarni v Gorici ter pri Fortunatu v Trstu. Cena 2.000 lir.

Radio Trst A

Radio Trst A oddaja na srednjem valu 305,9 m ali 981 KHz in na ultrakratkih valovih s frekvenčno modulacijo od 96,1 Mhz do 103,9 Mhz. Glavne frekvence so: vzhodna Benečija 96,1, Gorica 98,3, Rezija in Kanalska dolina 100,7, Videm 101,9; Trst 103,9.

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 13., 19; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 8., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 16. do 22. novembra 1980

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Godalni orkestri. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.00 Mladinski oder: »Odisej se vrača«. 11.30 Nabožna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek... 14.10 Radio Klopotača. 15.00 Sport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Potovanje po študijski sobi. 10.10 Koncert. 12.00 Kulturni dogodki. 12.40 Slovenski priimki (ponovitev). 13.20 Letošnje pevsko tekmovanje v Arezzu. 14.10 Otroški kotiček: Tik-tak. 14.30 Roman »Doktor Živago«. 15.00 Glasbeni ping pong. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Klavirske skladbe. 18.00 Kulturno pismo.

Torek: 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom. 10.10 Komorna glasba. 12.00 Četrtna srečanja (ponovitev). 12.30 Kulturne rubrike naših tednikov (ponovitev). 14.10 Otroci pojo. 14.30 Motivi z malega zaslona. 16.00 Poslanstvo Ciril-Metodove šole (ponovitev). 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Nove plošče. 18.00 M. Mahnič: »O ognju groze«, igra.

Sreda: 8.10 Cvetje hvalečno odklanjamo. 10.10 Koncert. 12.00 Pod Matajurjan. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.20 Naši zbori. 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature. 14.30 Roman »Doktor Živago«. 15.00 Nove plošče. 15.30 Med dvema ognjema. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mladi izvajalci; revija 1979 ZCPZ v Trstu. 18.00 Glasbeni trenutek doma in drugje.

Četrtek: 8.10 Slovenske banke in posojilnice na Goriškem. 10.10 Koncert. 12.00 Glasbeni trenutek doma in drugje (ponovitev). 14.10 Mladi pred mikrofonom. 14.45 13 romanov. 15.00 Pišite, predvajali bomo. 16.00 Potovanje v Ameriko (ponovitev). 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Samospevi. 18.00 Četrtna srečanja. 18.30 Kulturne rubrike naših tednikov.

Petek: 8.10 Stanje slovenskih šol v zamejstvu. 10.10 Opera glasba. 12.00 Na goriškem valu. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.10 Seghizzi 1980. 14.10 Otroški kotiček: Kje je napaka? 14.30 Roman »Doktor Živago«. 15.00 Doba kantavtorjev. 16.00 Radio Klopotača. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki. 18.40 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem.

Sobota: 8.10 Koder teče, ondod moči. 10.10 Slovenski kvintet trobil. 12.00 Oddaja o Reziji. 14.10 Otroški kotiček: Tomi na obisku. 14.30 Gremo v kino. 14.40 Glasba od A do Z. 16.00 Izbori iz rock-oper. 16.30 Poslušali boste. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Slovenski zbori. 17.30 Na goriškem valu. 18.00 Z. Bajsić: »Goljufa«, igra. 18.45 Vera in naš čas.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 15% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

SKPD »F. B. SEDEJ« IN ŠZ »BRDA«

vabita na

KONCERT

Zamejskega instrumentalnega ansambla iz Števerjana

Med odmorom bo nagrajevanje zmagovalcev 12. športnega tedna. - Prireditve bo v Sedejevem domu v Števerjanu v nedeljo 16. novembra ob 16. uri. - Vsi toplo vabljeni!

čiča. Ta dva sta bila pomembna slovenska moža. O njunih delih in življenju nam je spregovoril Marko Bukovec in nam povedal, da je bila prav pred kratkim osnovna šola v Štandrežu poimenovana po Franu Erjavcu.

Nato smo šli na goriško pokopališče. Najprej smo obiskali grob našega brata, volčiča in skavta Petra Remca. Tudi tu je Marko spregovoril lin povedal, da je Peter umrl zelo mlad. Bilo mu je komaj dvajset let. Ustavili smo se tudi ob grobovih Ljuzeta Bratuža, ki je daroval življenje za nas Slovence, Mirka Fileja, ki je bil odličen zborovodja in skladatelj, ter Sava Vogriča, ki sicer ni bil skavt, pač pa naš dober prijatelj.

Na mirenem pokopališču smo se zbrali ob grobu dr. Besednjaka, ki je bil svoj čas slovenski poslanec v Rimu. Obiske smo končali pri Petru Špacapanu. Mislim, da se vsi spominjamo tega idealnega fanta, ki je bil eden prvih ustanoviteljev skavtske organizacije na Goriškem in je veliko napravil za nas, ne samo kot skavt, ampak tudi kot človek. Vključeval se je tudi v druga društva in organizacije in se povsod odlikoval. Zapustil pa nas je v 19. letu starosti, ko je v Podgori izgubil življenje v prometni nesreči.

ČILE V SLIKI IN BESEDI

To deželo bo prikazal g. Vinko Zaletel v nedeljo 16. novembra ob 16.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici.

Kot sem že prej omenil, smo po obiskih pokopališč imeli zaključek na Peči. Tam je bila skupna daritev sv. maše za vse rajne. Somaševala sta gg. M. Markežič in

vor, saj so taka srečanja najlepša prilžnost, da si člani izmenjajo svoja politična izkustva in razpravljajo o tekočih in žgočih problemih trenutka.

Sv. maša v Ronkah

Preteklo nedeljo 9. novembra je bila v Ronkah sv. maša za Slovence, ki živijo v tej občini in za one v okoliških krajih. Maševal je škofov vikar dr. Oskar Simčič, na koru je pa pel moški zbor »Fantje izpod Grmade«. Udeležba vernikov je bila prav dobra. Prišli so tudi Doberdobi in še drugi, da se povesejijo s svojimi rajaki, ki so prvič imeli slovensko mašo doma, to je »v Laškem«.

Po maši so se ljudje po stari naši navadi ustavili pred cerkvijo in si izmenjali pozdrave in vtise. Posebno starejši so bili presrečni, saj so nekateri po dolgih letih lahko poslušali božjo besedo v materinem jeziku in slovenske mašne pesmi, ker ne morejo drugim, da bi lahko bili pri slovenski maši. Tudi v gostilni so komentirali to mašo in je neki Furlan rekel: »Saj je bilo skoro kot pri koncertu«. Neka žena pa: »V nedeljo nisem mogla, ker sem delala, bom pa prišla gotovo prihodnjič.« Hvala g. župniku msgr. Virgulinu, ki je z veseljem dal cerkev na razpolago.

Prihodnja sv. maša bo v nedeljo 7. decembra ob 11.30. Med mašo bo verjetno pel zbor »Ljuzeta Bratuž« iz Gorice.

V Rimu je prišlo do dveh novih terorističnih atentatov, ki sta bila uperjena zoper dve švicarski družbi: letalsko agencijo Swissair in turistično agencijo. Oba atentata si je prilastila neka skupina »3. oktobra«, ki da je hotela s tem opozoriti na fašizem tako v Švici kot v Italiji.

KMEČKA BANKA GORICA

obvešča cenjene stranke, da se bo 17. novembra 1980 preselila v nov sedež na Verdijevem korzu št. 51.

Ob tej priložnosti vabi cenjene stranke in prijatelje na ogled novega sedeža in na zakusko, ki bo v soboto, 15. novembra 1980, od 17.30 dalje.